gnat̃ utrã p̃s añt: qn̄ sc̃ utraq̃ p̃s falsa est: ł dubia videt̃: ł nō credit̃ a rñde te. Vt Jo: nō est homo, s̃ est porc̃: g̃ male dictū est q̄ Jo: est homo: ¶ In syllogismo negat̃: maior p̄po: qn̄ sc̃ maior est falsa. Vt oīs homo ē doct̃: puer duoꝝ annoꝝ ē hō: g̃ puer duoꝝ annoꝝ ē doct̃: Qn̄ vō minor ē falsa: negat̃ minor. Vt oīs virt̃ ē colenda: iusticia nō est virt̃: g̃ iusticia nō est colenda.

In p̄oi syll° ex ꝯntia nō valet: sic g̃ sequens syll° ex^m. Oīs virt̃ ē colenda: fornicatio est virt̃: g̃ fornicatio ē colenda:

¶ Conña negat̃: qn̄ id q̄d seq̄t̃ post (ergo) nō est necariū p̄p añs expressū ł p̄p p̄missas: q̄ nō arguit̃ ĩ modo et in figura. Exēplū p̄mi: vt Jo: est homo: g̃ Jo: ē musicꝰ rc̃. Ex^m 2^i. vt Oē mel est rubeū: oē fel ē rubeū: g̃ oē fel est mel: ¶ Regla negat̃: qn̄ in aliq̄ argumētatōe p̄oit̃ h° v̄bū seq̄ret̃. Vt Si Jo: eēt amicꝰ meꝰ seq̄ret̃ q̄ ipē daret m̄ pecunia sua. Si oīs hō curreret seq̄ret̃ q̄ oīs hō movet̃. Et in tali mō arguendi deficit maior p̄po in p̄a figura. Vn̄ fit p̄batio p̄ p̄pōem ĩ q̄ p̄dicatū p̄ois p̄pois est s̄bm, et p̄dicatū p̄nois p̄pois est p̄dicatū vt h̄. oē currens movet̃: oīs hō currit: g̃ oīs hō movet̃:

[illegible] Ex ꝯmētariis thomistaꝝ īp̄ressis a° 1496. Ar^r. Nō poit̃ aliq̄ spēs ꝯūsiōis p̄p ꝯūsione p̄pōnū singlariū: g° sunt plures q̄ tres spēs ꝯūsiōis: Dicēdū q̄ p̄poes singlaēs ꝯūtūt̃ s̄plicit̃ sicut p̄poes p̄tulaēs: q̄ de p̄ticularibꝫ, ĩdiffinitꝫ et s̄ngl̄ꝫ, idē ē iudiciū quo ad ꝯūsionem:

Et qn̄ dicit̃ replicatur In ꝯūsione s̄plici manet eadē q̄ntitas. que in illa variat̃: Dicēdū q̄ licet nō maneat eadē q̄ntitas s̄ modū enūciādi: manet tn̄ virtualit̃ q̄ntū ad id p̄ quo v̄ificat̃ p̄po: q̄ sicut singlaris reddit̃ vā p̄ vno supposito: ita sit̃ p̄tularis ł ĩdiffinita:

Aliud arḡtū g̃ p̄duta q̄oem sive ꝯūoem p̄ncipale. sc̃ Tres sūt spēs ꝯūsiōis. Ar^r Oīs ꝯūsio fit in p̄poe q̄ est ꝯpoita: g° nulla ē ꝯūsio simplex: g° n̄ sūt tres spēs: Dicēdū q̄ ꝯūsionē eē s̄plicē sit̃ du^r. Vno° sic q̄ fiat ĩ s̄bō simplici: et sic nulla ē s̄plex vt p̄bat argumētū: Alio° p̄ abnegatione negatiōis mutatiōis antitū q̄ sūt in illis p̄poibꝫ: et sic est aliq̄ ꝯūsio simplex. in qua nō mutat̃ q̄litas nec q̄ntitas:

Et qn̄ replicat̃ In ꝯūsiōe s̄plici nō manet eadē q̄litas et q̄ntitas: g̃ eiꝰ notificā° nō ē bō. Añs p̄z. dicēdo Sortes currit: g° q̄dā currens ē Sortes: Dicēdū q̄ q̄nuis ibi nō maneat eadē q̄ntitas q̄ntū ad modū enūciādi: tn̄ bn̄ q̄ntū ad rē enūciata. sc̃ q̄ntū ad ea p̄ q̄bꝫ v̄ificatur ille p̄poes. vt patuit: [illegible] In ꝯmētarie albti. in fine 2i. trã 9. p̄i lib. p̄hi°. An sol et hō generant hoiēs: p̄ꝰ solutione argumēti

¶ Excerptū ex Georgii trapezontii dialectica: hec ꝯtinente:

De enūciatiōe ·fo·234·
De quinꝙ vocibꝫ .i. p̄dicabilibꝫ ·234·
De p̄dicamētis ·eodē·
De sylogismo categorico .i. p̄dicatiuo ·eodē·
De sylogismo ypotetico ac ꝯditionali ·eodē·
De enthymemate .i. syllog° ĩp̄fc̃o ·239·
De diffinitiōe ac divisione ·240·
De thesi: ne q̄d dicēdo aut aut scribendo: absurdū pugnãsve dicat̃: ·fo·243·

¶ Fuit aut̃ p̄fatꝰ Georgiꝰ trapezontiꝰ ꝯtēporaneꝰ Nicolao pape quīto (circa annū dn̄i ·1444·): vt patet in libro q̄ ītitulat̃ Vallū h̄uanitatis hermāni buschyn in medio circit̃ q̄rti tomi:

Dialectica est diligēs disserēdi ratio. Disserere vō rc̃: ¶ Enūciatio vō alia s̄plex: alia ꝯiūcta est. Coniūcta ex s̄plicibꝫ ꝯstat: vt si hō est, aīal est: Simplex vō enūciatio est orō q̄ aliq̄d eē ł nō eē s̄ificat, s̄cdm q̄ ipa t̄pa divisa sūt: vt homo est aīal: Oīs g̃ orō q̄ nate est aliq̄d de aliq̄ vł asserere ł negare (si vt vł eē ł nō eē s̄ificat, ꝯsidatur) enūciatio dicit̃: (Sīn vt verū ł falsū): p̄po appellat̃: ¶ Ꝯponūt q̄dā categorice noiant̃: (quas p̄dicatorias latine appellare possum): Queda hypotetice: que ꝯditionales noiant̃. ¶ P̄dicatoria p̄po est q̄ duobꝫ t̃mīs ꝯstat: s̄biecto p̄dicatoꝙ. Cetera tn̄ s̄bm q̄ p̄dicatū ꝯplexos t̃minos p̄nt ꝯtinē: vt scia iuris civil est res vtil: ¶ Ꝯmissa ĩ p̄n°.

Terminꝰ est in que resolvit̃ p̄po: Est

·D·q·

aut oratio est, vel complexus: vel incomplexus. Complexus est oratio imperfecta: que constat multis simplicibus terminis, ut scientia iuris civilis: Incomplexus: ut homo, scientia, volat:-

Nunc breviter (ut institutus) dabimus operam ea primo exponere, que greci voces: latini predicabilia solent appellare. Deinde de predicamentis: quas categorias grece dicimus. etc.:- Differentia est qua res inter se different:- Ea est triplex. communis: propria: specifica. Communis est: que separabilis est. Ita dicimus album hominem a nigro differre. Propria est que cum inseparabilis sit: inest tamen per accidens. Ita corvus nigredine a cygno differt: Specifica est que de pluribus differentibus specie vel numero, in eo quod est quale essentiale unumquodque predicatur. Hec sola in numero quinque predicabilium accipitur:- Quas autem voces (ut greci dicunt) quinque sint numero: hinc maxime perspicuum est: quod omne quod de alio dicitur: vel accidens ei est, vel substantiale. Si accidens: aut convertitur predicatio: et habet proprium: aut non: et habet accidens. Quod si substantialis predicatio est. id est si quod predicatur essentia inest subiecto: vel in eo quod quid: vel in eo quod quale dicitur. Quod ut qualitas dicatur (cum per essentiam insit): differentia est: Quod in eo quod quid. si de pluribus differentibus specie genus est: sin de differentibus numero, species est:- Itaque cum sint quinque predicabilia: genus, species, differentia, predicatorum ea faciunt, que essentialis et substantialis: accidentalis ac propria predicatio, accidentalis appellatur:-

Predicamentum est rerum (que sub nulla complexione dicuntur) natura rerum coordinatio:- Et sunt decem: Que ibam in prima et secunda particula Aristoteles etc.:-

Substantia
Corporea — Incorporea
Corpus
Animatum — Inanimatum
Corpus animatum
Sensibile — Insensibile
Animal
Rationale — Irrationale
Animal rationale
Mortale — Immortale
Homo
Antonius — Cicero — Augustinus

Quantum autem est, quod dividitur in ea que insunt: quorum utrumque vel singulum, unum quid et hoc aliquid dinatum est esse:- Quantitas alia continua est: alia discreta. Continua est cuius partes communi quodam termino coniunguntur:- Eius species sunt linea, superficies, corpus, motus, et tempus. Hic enim princeps ille philosophorum, ac pene solus philosophus, in quinto prime philosophie partitur: In categoriis, motum neglexit: locum posuit. Locum tamen ut a physico auditu colligitur: superficiei species est. Quare patet aut alios secutum, locum a superficie separasse: aut ipsam trinam dimensionem non ut in corpore, sed potius in vacuo intellexisse:- Continuorum, quedam sunt quanta per se: quedam sunt quanta per accidens. Per se quidem sunt linea, superficies, corpus: Per aliud vero quanta sunt, que insunt quantis: ut motus et tempus. Nam etsi hec, ad ea que per accidens quanta sunt, philosophus reducat (ut album quantum quia superficies alba): differet tamen: quia hec sunt huius predicamenti: Discreta quantitas est cuius partes nullo communi termino coniunguntur:- Eius species sunt numerus et oratio:- Ille eorum que quanta sunt, quedam constat ex partibus, que inter se positione

hnt: qda vo minime. ¶ Dicitur at
habe positoez q no solu gtinua st yez
etia in loco sita pmanet: q maxie oim
gsita dixeri. Huiusmoi st linea supficies
corpus:

Qualitas est p qua quales ee dicimur:
Eius quator st spes. Affectio et habitus: nal
po l ipo. rc. ¶ Inter affectoez et habitu
hoc interest q Affectio et facilis remuit
et citius comutatur vt cu calore aut frigo
re aut sanitate ac alus huiusmoi homo
afficitur: Habitus vo pmanencior et diu
turnior est: vt virtus vt scia et silia. Cre
pspicuu est habitu oem ee dispoem
quoda atq affectione: rc. ¶ Passioes
aut l passibiles qlitates st no affec
tioes ipe: s ea qbus affectoes efficiuntur:
vt calor frigus rc

Actio est qua cu quid agit in eo qd
subiicit age dicit: Actioi sex ptes
subiiciunt. gnare corrupe. auge di
minue. altrare loco moue. Horum sin
gul spes sbiecte et iudua: vbi causa
¶ vel huc hoiem gnare. ¶ Aut cor
rupe. ¶ Crementi vo et diminutois
spes st in longu latu et pfundu. In
diudua. hac longitudie l latitudie vel
altitudine id facit. ¶ Alteratois calefa
ce albefacere ceteraq huiusmoi. ¶ Extremu
gnus aliq spe (s locu) motus moue: vt
sursu deorsu:

Ubi est rc:- Et spes eius loci spes st
no vt locati: s vt locati:

Quado est q rc:- Id diuidit in pti
tu instas et futuru: qrius nichil hor
sit. Na cu hec tria tpa sint (qui) tps no
est: s affectio rei q fuisse l esse vel fu
tura dicit:

Habere dicit. circa que aliquid adiacet:
Haberi vo ea ipa q adiacet: Huius spes
armatu ee anulatu ee:

Syllogismus est oro in q ex hs que
posita st: aliud necario cosequitur:
Syllogismor quida pdicatorii: quida codi
tionales. ¶ Pdicatorius est q ex pposibus
costat pdicatoriis: q si tribus enuciatoi
bus absolutur pfectus est: si vo duabus
ipfectus est et enthymema. Hic pfectu
copletu et absolutu: ipfectu incopletu
ac inabsolutu idem itelligimus: Syl
logismor tres st figure. ¶ 4a. est in
q medius terminus rc:- Quas ob res ptz
figura nichil aliud ee: n termi ordine.
¶ Modus in syllogismo: ppositionu series
est: rc:- Hec de pdicatorio syllogis
mo sufficiat. plura si qs velit: ex au
reo fonte hauriat: Aristotel volumina
euoluat: Nos (vt isticuimus) ad cditoalis
ppositionis tr[a]seamus:

i. hypothetica
Conditionalis ppo est q pluriu ca
tegoricaru iunctione consistitur:
Oratio ea triplex est: q (si) [redacted] roli p
ticula: q (l) disiunctiua: q [redacted] copulatiua
est: aut ptibus consilibus iungit: Oro co
i. hypothetica
ditionalis duabus ptibus costat: ante
cedete: et cosequete. Antecedes est: quo
posito aliud sequatur nece est: Cose
quens est: si id cu cosequens est pcessit
Id etia anexu appellatur: Hec igitur
ptes in cditoali quide (qua et hypothetica cditionale
appellant) ordine quoda nature ad
se referunt: atq ideo sic nob descripte st:
In copulatiua et disiunctiua no natura:
s eius q dicat iudicio disponitur: Col
sine cditional ppe ¶ (si negatiua est)

vera ne an falsa sit, ex affirmatione
(remota negatione) (ut omnes conditionales)
cognoscitur. Nam si tu es homo, tu es asi-
nus, hec vera est: quamvis affirmatio fal-
sa. (Est autem negativa hypothetica: que
cumque negandi adverbium, conditionis particule
statim prepositum habet): ¶ Affirmativa
vera est: si consequentis oppositum anteced.
repugnat: falsa vero: si non repug-
nat. Ut si homo est, animal est: non
enim potest homo esse, cum animal non sit. Id
preceptum, id dictum ad omnes quas iuniores
consequentias, Cicero simplices conclusiones, greci
enthymemata appellant, examinan-
das, recte ne consequatur an non: pluri-
mum valet. ¶ Est tamen et alia ratio qua
vera ne sit an non rationalis comprehendamus. et
communis ei cum conclusione simplici: locorum videlicet
vis atque natura, quecumque genus speciem sequatur, effectus
causam, adiunctum id cui adiungitur, etc: que
aut semper, aut una ex parte consequuntur.
Que omnia rationis nota in conditionali
adiecta, ipsarum rerum non solum vi, verum
etiam ordine antecedunt, et consequuntur.
alius Quare ut hec res tota, pluraque
alia recte intelligantur: omnium locorum vis
ordo diligenter percipienda. Hec de rationali.
¶ Copulativa vera ea est: si utraque
pars vera [redacted]: falsa vero: si et utraque pars
eius falsa: et si altera falsa. ¶ Dis-
iunctive autem cum veritas in eo consistat, ut
semper pars altera, vera falsa ve sit (cum
ambe non possint vere simul esse vel false)
necessario eas res semper continet, quarum alteram
esse necesse est. ut esse, non esse. dies, nox.
egrotus sanus. preterea vivere, mori. vigi-
lare, dormire in animalibus, ceteraque huiusmodi.

ment que tamen dari non potest contraria in aliis
rebus, conficta disiunctio, forma tamen disiunc-
tive, non vim possidet. Quare disiunc-
tiva vera, semper necessaria est. et vel contraria im-
mediata continet, vel pugnantia. Quod non semper
pugnantia: vera disiunctiva constituunt,
Hec enim falsa est. aut homo est, aut animal
non est: sequitur enim ex ea, quicquid homo non est,
id animal non esse, quod falsum est. falsum autem
ex vero sequi non potest, cum minus verum ex falso potest.
Quare in contrariis immediatis (appellantur
autem contraria, opposita omnia preter relativa) in
his igitur disiunctiva semper vera est: et in repug-
nantibus si termini sint (i. contradictoriis) equales: In terminis
vero inequalibus, videtur quidem: sed non est. Quod
ut facilius diiudices: quid possit attende. (disiunctiva vera)
Potest enim disiunctiva omnis, vel prima parte sola,
vel prime parti opposita, per rationale nota conti-
nuncta, ubi causa, aut dies est, aut lux
non est, Hec potest vel dicere esse: vel si dies non
est, lucem quoque non esse: quod cum falsum sit:
disiunctiva quoque falsa est. Illud preterea
tenendum est, e conditionalibus ac simplicibus
propositionibus (quarum uterque terminus nomen continet)
conditionale fieri: Et eandem rationale que verbo
esse repetito constat, simplicem ac categoricam.
siquis hinc verbum auferat (quod illi accessit):
et (si) rationale particula. Ut homo est animal:
si homo est, animal est. ¶ Sed nec catego-
ricas, in conditionales transire, (in quibus verbum
solum predicatur) nec conditionales ad cate-
goricarum simplicitatem pervenire, si aut diversa
verba sint: aut si idem repetitum, illud
non est in quo verba omnia resolvuntur. Ut
homo est, homo legit. item si currit
movetur. si peperit, cum viro concubuit: preterea

si homo viuit / aial viuit. Na si dies
est / lux est / simplex fieri pt : et oes eius
modi siles :· Adhec ois gnexa ppo
duabus cõstat categoricis vl affirma
tiuis : l negatiuis : l altera affirmatiua :
l altera negatiua. Qua ex re, quatuor
fiut gnexaru spes : hoc pacto Si dies
e° lux est : si nec illud / nec hoc : si dies
est / nox no est : si no illud / hoc igitur :·

Uerũ qm ppoes (quas repugnates
diximus) triũ gditionaliũ modũ gdunt :
de his nũc disseremus : Si prius q̃ repug
nantia dicatur / exposuerimus :· Re
pugnantia dicutur / q̃ ita inter se gnectutur :
vt quod vnũ gtrioꝝ gseqtur / reliquo gtrio
gparetur : vl vt vnius pti oppositũ / alte
ra pte nã gseqtur / Na cu amicus et i
nimicus cõtraria sint : qm nocendi studiũ inimi
citias gseqtur : siquis amicum studet vt no
ceat / dicit : repugnantia dicit. Re
pugnans itaque ppo est : q̃ repugnantibus
terminis / aut ptibus anectitur : Terminis
categorica repugnat (vt si dicas / inimi
cũ adesse inimico) : Ptibus / conditionalis.
Que si duabus affirmatiuis giungitur
adiecta : si ex duabus negatiuis / depta
negatione posteriori pti / repugnans est :
sin ex altera pte affirmatiua / altera nega
tiua / gditionalis gposita est : siue nega
tione demas / siue alteri quoque pti negatione
apponas / repugnantia efficiatur hoc pac
to. Si dies est / lux no est / hec repug
nans ppo est / qm pugnantibus constat
ptibus : na luce no esse / nocte gsequitur :
nox aut diei opposita est. Quare si pug
nantia sint / quoties quod / gtrioꝝ alteꝝ seqtur /
alteri iungitur : die esse et luce no ee / pug
nantia sunt : est aut repugnans ppo q̃
his gstituta est : hec quoque (si dies est /
lux no est) (q̃ eas ptes gtinet) repug
nans est : Item si aial no est / ho no est.
ex hac / repugnans : si posteriori pti nega
tio demat : atque ita dicatur / si aial no
est / homo est / Huius ppois ptes sunt
pugnantes : qm oppositũ vnius / alteri
natura iungitur : est enim aial / si ho est :
Item si dies est / nox no est. q si no dies
est / nox est. in his (vt diximus) siue alti
quoque pti negatione adiicias : siue eam que
inest tollas : pugnantes facies / Utrique
enim pugnans est. si dies est / nox est. et
dies nox no est / et nox no est. nã et
nocte ee / oppositũ eius seqtur / quod e die
ee : seqtur enim / si dies no est / et nocte
ee. et nocte no ee / si dies est / seqtur :
die aut ee ei opponitur / quod est die no
ee : pugnant igitur ptes / quoque repugnan
tes sint et ppoes :· Sz de gnexis ppoibus
hactenus : Nũc de syllogismo dicamus :·

Syllogismi (quos gditionales la
tine / l ypoes appellare possumus) tribus
cõstant ptibus : ppositioe : assumptione :
gclusione : Hoꝝ septem sunt modi : quoꝝ
tres e relõi : quatuor e disiunctiua, et co
pulatiua oriuntur :·

Primus modus est / cũ primũ assumitur /
vt anexũ gcludatur : hoc modo / Si ho e
aial est : atqui homo est : aial igitur est.
Item si aial no est / ho no est : no e aut
aial : no est igitur homo :·

Secundus est / cũ anexũ in assumptione
tollitur / vt id quoque quod antecedit tollatur : hoc
pacto / Si homo est / aial est : atqui
aial no est : ne homo igitur. Item homo

" paluo ĩfra [Orõe Ciceronis (pro Milone) diuisa in septe/ l' sex ptes: in fine pme illaꝝ ptiũ] At ·n· Cn·
Pompeius rogatiõe sua [·1· lege / l' p̃uilegio] et de re / et de causa iudicauit: tulit [·1· promulgauit lege] ·n· de
cede · q̃ in Appia via facta esset: in qua p· Clodius occisus fuit · Quid ergo [rogatõis] tulit? nẽpe [·1· certe] vt
q̃reretur · Quid porro q̃rendũ · factũne sit? at cõstat · A quo? at patet · Vidit eciã in cõfessiõe facti · iuris tñ de-
fensiõem suscipi posse · Q nisi vidisset · posse absolui eũ qui fatetur (cũ videt nos fateri): neq; q̃ri [·1· iudiciũ fieri]
vnq̃ iussisset: nec vobis " salutare hãc in iudicando [tãm] literã [·a· nota absolutõis] · q̃ȝ illã tristẽ [·c· cõdenatõis]
dedisset · Mihi vero Cn· Pom"
peius nõ mõ nihil g̃uius cõtra
Milonẽ iudicasse · sed eciã
statuisse videtur: quid vos
in iudicando spectare oporteret
Nã qui nõ penã q̃fessioni ·
sed defensionẽ dedit: is cau-
sã interitus q̃rendã · nõ iteritũ
[·1· cedem] putauit :·

nõ est / si aĩal nõ est ·: atq̃ homo est:
aĩal igitur est · Item si dies est / nox nõ e ·:
ȝ est hoc: nõ illud g̃. Item si sanus nõ
est / egrotat ·: atq̃ nõ egrotat: sanus g̃ ·:
Tercius est modus / cũ p̃pões negatiue
q̃ditional (q̃ repugnãtibus aut cõtrariis
cõstet ptibus) añs affirmat / vt anexũ
tollat; hoc mõ / Non si homo est /
aĩal nõ est ·: atq̃ homo est: aĩal g̃ est.
Item / nõ si repudiata est / vxor est ·: ȝ
repudiata est: vxor g̃ nõ est :· Digni
ficat aũt hmõi negatiue p̃pões / ipsius
oio ẽe / si añs est / q̃ q̃ns sit: vñ et
q̃clõem vocãio sp̃ iferri demrant :·:
Dixius aũt e cõtrariis l' repugnãti
bus cõstarẽ ptibus / huius tñ modi p̃pões ·:
qm que alit' solẽt / syllogismũ nllũ
q̃stituũt: neq; ipsius ẽ ḃtat / posito an
te / nõ ẽe q̃ns ·: quare syllogismũ in
nullũ facius: ȝ q̃ contra fieri posset /
eũ destruimus / Vt pro Milone / Cice
ro · Nisi vero aut ille dies in quo Titus
Gracchus est cesus ·: aut ille in quo C.
Annius: aut in quo arma Saturnini
nõ eciã si e republica oppressa sunt ·
republicã tñ nõ vulneãuerunt · Ita
cũ possent adũsarii Milonis dicẽ / Si
e repub. fuit cedes Clodii / rẽpublicã
nõ vulneãuit ·: vulneãuit aũt repub.
(qm adũsus eã facta ẽ / vt senatus de
creuit): nõ fuit g̃ e republica · vt Mi
lonis defensores inuẽ videt' ·: Cicero
Nõ si e repub. fuit cedes Clodii / repub.
tñ nõ vulneãuit / oppoit: cũ sensus ẽ
(vt dixius) ante dato / nõ seq̃ esse vl' nõ
ẽe qđ anexũ est :· Idq; p̃bat tribus

exeplis / q̃ȝ p̃mũ (vt in forma sua
sepãti redigatur) id est / Nõ si e repub.
Titus gracchus oppssus est / ille dies in q̊
cesus ~~est~~ est repub. nõ vulneãuit ·: Al
ter / Nõ si Annius e repub. oppssus est /
ille dies in quo cesus ẽ repub. nõ vulneã
uit: Tercium / Nõ si arma Saturnini
(in illo die quo cesus est) e repub. oppssa
sit / a repub. tñ nõ vulneãuerit · Q si
hec ita se hñt: pt et P. Clodius e repub.
cesus ẽe / et repub. tñ nõ vulneãsse ·: cũ
nulla sit vis in libeã ciuitate ~~suscepta~~
int' ciues suscepta: nisi cõt' republicã ·:
Hec dixius latius / vt ille locus q̃ obscurior
est (cũ mlta in vnũ / q̃torta orõe q̃fũ
dat) recte itelligat': vl' vt ex hoc itelli (est)
gas / g̃ rudes / q̃ȝ ignorãtes illi sint / q̃
sine artificio / p̃claros oratores scripsisse
q̃tendũt · Quare siq̃s artificii expers / eos
itellige velit ·: (is ad nucleũ cũ nullo
pacto p̃uenire possit): q̃si insanus cõte
nedus ẽe videat'): Duplex g̃ nega
tiue hmõi conditiõl sensus est. Vnus:
ex quo tertiũ q̃ditionaliũ syllogismoꝝ
modũ q̃stituim⁹: Alter / ex quo nullũ
facimus ipsius syllogismũ ·: ȝ aut factũ
diluimus: aut ne fiat p̃uidem⁹ · Prĩoris
exeplũ / Nõ si dies est / lux nõ est / ·1· non
seq̃t' / Si dies est / quin lux sit: Posterioris
Nõ si dies est nõ est / lux nõ est / ·1· nõ
seq̃t' / nõ ẽe lucẽ / si dies nõ est: Item Nõ
si homo est / albus est / Nõ eñi seq̃tur /
albũ ẽe si homo est :· Ita p̃mus sensus
in iis / q̃ ex cõtrariis l' repugnãtibus con
stant: Alter in reliq̃s habet' :· Verũ
hoc tertio rõcinatiõis mõ breuissime i

ferut(ur) (Cicerone teste) q(uod) ad Herenniu(m)
ip(s)e co(n)traria appellat: greci enthyme
mata p(ro) excellentia dicu(n)t. na(m) cu(m) o(mn)is
s(ente)ntia enthymema grece dici possit:
h(ec) maxime q(ue) s(un)t acutissima / nome(n) co(mmun)e
t(ame)n p(ro)p(ri)u(m) posséderu(n)t. Qua r(ati)o(n)e Aristote
les et motus o(mn)em ip(s)am ra(tioci)natione(m)
enthymema vocat: est en(im) facto acu
tior absoluto syllogismo simplex (con)clusio:
q(uan)to brevior. Tides enthymemata
rhetor(um) (q(ue) acutissima s(un)t) / nescio qua
r(ati)o(n)e i(m)pulsus Boetius / tertii modi sola e(ss)e
co(n)tendit (com)p(ar)atio(n)em in (com)mentarius / quos sup(er)
Ciceronis topica edidit: maxime cu(m) Ci
cero ex (con)trariis hec (con)clusa dicat: et ipa
r(ati)o nichil acutius dici (con)dat / q(uo)d in se
vim r(ati)o(n)is (con)tineat. ¶ Quare circuitu
(que grece p(er)iodu(m) appellat) uti / (com)p(ar)atu(m)
oratoris maxime multi dicu(n)t, q(uonia)m is oro
nis uno (con)textu brevi ac coarto (com)p(ar)atio(n)is
rationis ac (con)clusio(n)is vim absolutior
q(ui)de(m) ip(s)is v(er)bis (con)tines: imp(er)spectior col
ligit. Ut ergo circuitus magna(m) idcirco
vim habet, q(uonia)m argume(n)tatione(m) tota(m)
brevius et occultius et uno sp(iritu) absolvit:
sic enthymema (quod rhetores maxime
laudamus) si ea facile ac copiose ubi
oportet vtat(ur) r(ati)o(n)e) (con)cludi crede(n)du(m):
q(uo)d et Cicero i(n)nuit p(re)ssius / ut pleraq(ue)
solet (cu(m) dicat ex (con)trariis (con)cludi. Quare
no(n) e(ss)it syllogismi (com)p(ar)atio (ut Boetius se(n)tit):
s(ed) (con)clusio simul ac assu(m)ptio enthy
mema. Quod ut apertius pateat: exe(m)
plo latius enodet(ur) / Quos cu(m) plures
e(ss)ent vicimus: eos pauciores timemus:
Pugna(n)tia hec s(un)t utriusq(ue) r(ati)o(n)e. et q(uonia)m

posterior p(ar)s p(re)cedenti opposita (con)sequit(ur). et
q(uonia)m p(re)cedenti posterioris oppositu(m) anectit(ur).
q(uonia)m et v(er)ba ipa (plures et pauci. vinc(er)e
ac time(re)) repugnet. Modu(m) v(er)o (con)clusio(n)is
huc ta(m) in repugna(n)tib(us) q(ua)m in co(n)trariis fieri
diximus. Quare et enthymema q(uo)d assu(m)p
tio(n)e et (con)clusione co(n)stat: h(uius)mo(d)i est / Quos
cu(m) plures e(ss)ent vicimus / eos pauciores
timemus. (Dein assumam(us)): s(ed) eos cu(m) plures
e(ss)ent vicimus: eos ergo pauciores no(n) timemus.
Huius ~~r(ati)o(n)is~~ ra(tioci)natio(n)is assu(m)ptio in en
thymemate p(ri)mo / ut debet posita est. (con)clu
sio v(er)o (cu(m) negative i(n)ferri debuisset) absq(ue)
negatio(n)e q(ui)de(m) / s(ed) cu(m) i(n)terrogatio(n)e prolata est:
tenet en(im) plerumq(ue) i(n)terrogatio / negatio(n)is
vim. Ita enthymema h(uius)mo(d)i ad simplice(m)
(con)clusio(n)em redire videt(ur): qua(m) (ut diximus)
Aristoteles enthymema voluit appellari:
Differt t(ame)n ab ea no(n) solu(m) acumine ac
viribus (quas maiores possidet hic modus):
s(ed) et(iam) q(uonia)m vis illatio(n)is aptissima ibi oc
cultior hic: ac ideo animu(m) facilius elabit(ur)
ac labefactat: q(uo)d o(mn)ium (com)mu(n)e est: in quib(us)
artificiu(m) magis latet abditu(m). Hic aut(em)
ita reco(n)ditu(m) est. ut no(n) rudes solu(m) / s(ed)
etia(m) q(ui) rhetorica(m) p(ro)fitent(ur) ac docent / o(mn)ino
fugiat: quos t(ame)n rectius q(ua)s (?) fectores (?) q(ua)m rheto
res appellaverit. Qui etsi no(n) magis
grati q(ua)m rudes s(un)t. t(ame)n q(uonia)m cupiu(n)t hec o(mn)ib(us)
e(ss)e notissima: alia (con)geramus exe(m)pla /
Qui se amicis inexorabile(m) p(re)bet. is
erit placabil(is) inimicis. Hec or(ati)o co(n)trariis
p(ar)tib(us) i(n)iu(n)cta est. Ex hac / in tertio modo
ratiocinatio fiet hoc pacto / No(n) qui se
amicis inexorabile(m) p(re)bet / is erit pla
cabil(is) i(n)imicis: s(ed) is se amicis inexorabi

le pbet: no is igit eit placabil timicq:·
Ite hoc metuē / alteꝝ in metu no ponē.
Hoc enī ita breuig in topicis posuit
Cicero: nos latig atqȝ aptig absoluāg /
Paucos ~~ciues~~ iterfiī ciues metuis / to
tā rēpub. iterire no metuis? Hic sibi
cōtraia: (metuere / et no metuere).
(Qia opposita (pt relatiua) sepig cōtria
solent noiāi). Fiat gͦ rōciinatio in zͦ.
sic / Non et paucos interire ciues me
tuis / et totā repub. iterire no metuis?
ȝ paucos iterire ciues metuis: totā gͦ
rēpub. iterire magꝭ metuis. Magis)
adiecimg vt ostēdēmg cresce nonūqȝ
enthymema: et ondēmg maioris ac
minoris vim acutig subostēdē. Non
enī qͣdmodū dialectiā distictig rō
cinatiois ptibg posit / atqȝ siplicig (vt
in hoc opusculo / docēdi causa fecimg):
sic oratores sepāti atqȝ itegris ptibg
argumētatione ccludūt. Na id vt do
centi necessē: sic ab eo qͥ ~~dicit~~ [l. dicat] aliēnissi
mū: ȝ cōfusis nonūqȝ ptibg / plerūqȝ
aliis ~~mutatis~~ neglectis / aliis mutati
aliis mancis / [l. subtiliꝰ] pressig qd volūt / et a
cig cōplectūt: qd et pnceps ille no
solū itelligēdi / ȝ etiā dicēdi Aristoteles
factitat): Verū qͥ docet / nisi re
cōne ordine suo in lucē efferat / vl qm
ignorat / l qm īuidia laborat: oīa sic
cfūdit vt auditores dediscāt potig qȝ
discant. Qd ita esse / hoc signo per
maxime cspicies: q cū mltos ānos
docuint: nemīnē tn doctū effecerūt.
Verū id ignorātia ita fieri magꝭ qȝ ī
uidia id signi est. q nichil vnqȝ hmoī

hoīes salte glā spēni noīs sc̄psserūt.
Nichil enī magꝭ doctinā hoīs (qͣta sit)
mōstrat: qȝ mlta recte scribē. Quēad
modū nichil magꝭ ignorāre hoīem
prodit / qȝ nichil ex se recte dicē / ad a
liena sp cfugē: ac cū ad ~~sa~~ sua redire
cogit / labi ac cadē. Nō enī meōriā
(vt pueri) ostētaē: ȝ docē debēg). Qre
nos qͥ hec et docēdo / et scribēdo ī lucē
pferre conamur / faciemg: qͥ (nisi frau
de ignorātie (qͥ mlta ~~p~~pessi sug) vexa
ti) hec studia desiderātibg / no cuua
bim. qle sit qd dixig / e Cicerone ostēdē:
vt ad silem diligētiā exēplo et doctina
ceteros īpellāg. In libris gͦ de diuinatōē
ita sc̄ptū relīqt Cicero / Disti dii / neqȝ
ante declarāt hoībg qͥ futura sint.
aut no diligūt hoīes / aut qd vēturū
sit ignorāt / aut existimāt nichil inte
hoīm scire qd futurū sit / aut no cēsent
maiestati sue eē psignificaē hoībg qͥ
sit futura / aut ea ne ipi qdē dii signi
ficare pnt. [no sit dii p] At neqȝ no diligūt nos
(sut enī benefici / generisqȝ hoīm amici). neqȝ
ignorāt ea qͥ ab ipis cstituta et ~~desfta~~
~~sit~~ designata sīt. neqȝ nra nichil inte
scire ea qͥ euētura sīt (erimg enī cautiores
si sciemg). neqȝ hoc alienū ducūt a
maiestate sua (nichil enī est benefi
cētia pstātig). neqȝ no pnt futura p
dicē: Nō gͦ sīt dii / neqȝ significāt. [futur] ::
Sūt aūt dii: significāt gͦ. Et si non
significāt / nullas vias dāt nobis ad
scīatōis sciām. frustra enī significarēt.
Nec si dāt vias / no est diuinatio? Est
igit diuinatio. Hec Cicero:· Nos videāg

q̃ vis / q̃ rõcinatioẽs huic insint oroi.
Ais inest loci / q̃ ab ancedẽtibꝫ dicit̃ : et
eis q̃ a pn̄bꝫ est. Principal' ille locꝫ a pn̄bꝫ
antedit / antedit. Argumẽtatioẽs q̃tuor ab
enumeratione pn̄u / Una q̃ pbat̃ ãngu
illud falsũ / (neqꝫ an̄ declarat hoibus
qd venturũ sit). Quibꝫ pn̄bꝫ enuãtis
atqꝫ ĩfirmat̃ : relinq̃t̃ / Si sit dii / futu
ra ab ill' hoibꝫ declãri. Quã gclusiõẽ
ĩtulit / gpoe ipã repetita : qd' sp̃ fere faci
tat / cũ oro nr̃e rex logior / q̃ pspicui
tas patit̃ / sibi gferta est. Gpoe g̃ ~~resu~~
~~m~~ ipã resũpta : ĩtegrã rõcinatione in
hoc t'cio mõ sit gstituit / Nõ igit̃ sit
dii / neqꝫ sĩgnificãt futura. Na falsã illa ee
quã posuit : enumeratiõe demrãuit.
Si em̃ aliq̃ istaꝝ quiqꝫ pn̄u solũ fieri
posse videt̃ / ne dii futura significẽt : ãbꝫ
nĩme fiei posse / oim̃ ĩfirmatiõe demõ
stratũ est : repugnãs hoc ee pbatur
(Si sit dii / nõ significãt futura) : q̃re et
oppositũ eis ĩtulit negatione gdiecta / vl'
vt veꝝ inferat / vl' vt tertiũ modi gpoe vocat̃ :
vl' vt õndat repugnãtẽ affirmãe a supi
oribꝫ sequi / Non igit̃ sit dii / neqꝫ enĩ
significãt futura : ꝫ sit : significãt futura g°.
Hac deim̃ gclusione / antecedentis loco
acepta : aliã repugnãtẽ negat. Repug
nãs hec est. Si dii futura significant /
nullas dant vias ad significatiõis sciam.
Hoc enĩ oppositũ p̃cedent' inseq̃t̃ : nã rẽ
infert̃ / Si nõ significãt / nullas dare
nobis vias ad significatiõis sciam / Est
ergo repugnãs affirmatiua quã ne negatiua ferit
gauit : vt ex ea integrũ syllogismũ fa
ciat qui ĩtellexit hoc mõ / Et si nõ sig
nificãt / nullas vias dat nob' ad sig
nificatiõis sciam : significãt aũt : dat
igit̃ vias : Hac gclõem in tertio silit
vt et supiorẽ in 2° syllogismo) p̃cedes
fãnt repugnãt' huius (Si dat vias ad
significatiõis sciam / nõ est dĩnatio) [redacted] quã
negauit. vt ex vã gpoe / vera ĩferatur
in tertio mõ sit (Nec si dat vias) non
est dĩnatio. (Assũptione lectori docto re
~~liquit~~ liq̃t (nullis enĩ sibi cure ĩdocti
sit)) : Atq̃ dant vias / hĩnc gcludit :
est ergo dĩnatio. ¶ Vides mi petre
quo artificio locꝫ hic / p̃claro illi viro
et oratori est absolutꝫ : que libent' ĩn̄
posuimꝫ : et vt qd doceremꝫ aptiꝫ facẽmꝫ :
et vno ipsiꝫ loco / tu et ceteros eloquẽtie
studiosos q̃ docentes amoneamꝫ / ma
iore cura q̃ faciũt / opa Ciceronis expo
nẽ : ne ĩdoctiores reddat auditores q̃ ac
cepit : neqꝫ nudos aĩos ipoꝝ / sua igno
rãtia / ineptiores ad bona studia efficiat :~

Nec de p̃mis tribꝫ (q̃s oratori cũ
dialectico Cicero cõẽs sentit) satis dictũ
ẽẽ. si illud gmonuerimꝫ / qd' iã tetigimꝫ.
pp orõis elegãtiã / demi / addi / gmutariqꝫ
nõnulla eoꝝ posse : q̃ in docẽdo (vt res
pateat) fiei oporte' asserimꝫ. ¶ Comu
tatiõis illud tibi exẽplo sit / q̃ negatiuã
dixiꝫ cõditionale / cũ gditiõis notã nega
tio p̃cedit : quã Cicero postposuit cũ
dicat / Et si nõ significãt / nullas dat
vias. ¶ Detractiõis illud (Nõ igit̃ sit
dii / neqꝫ enĩ futura significãt). nã (si)
gditiõis pticula in p̃ma gpoe posita de
traxit : quã rẽ assũptio demõstrat :~

Nũc ne qd huic doctrine desit / a

hos quatuor breviter exponemus: quos dia
lecticorum tantum esse tamen Cicero opinatur: quamvis
ipse certe orator summus, dialecticus etiam
(si quis ita vult) et vel in orationibus nonnumquam
his usus sit.

Quartus igitur modus est, cum disiunctive
antecedens in assumptione ponitur, ut quod sequitur
confirmetur: hoc modo. Aut dies est, aut
lux solaris non est: sed dies est: est igitur
solaris lux. Item aut sanus est aut egro
tat: est autem sanus: non egrotat igitur.

Quintus modus est, cum id quod in disiunc
tiva precessit, in assumptione tollitur, ut quod
sequitur confirmetur: hoc pacto. Vel vivit vel
mortuus est: sed non vivit: mortuus est igitur.
Item non est dies, aut non est nox: sed dies
est: non est igitur nox.

Sextus et septimus ex disiunctiva in
copulativam mutata et negatione addita
constituuntur. Et sextus quidem fit, si antecedens po
nitur, ut coniunctum ac sequens removeatur:
sit: Homo et risibile non est, et homo est: sed
risibile non est: non est ergo homo. Item non
et risibile est, et homo non est: sed risibile
est: ergo et homo.

Septimus fit si negative propositionis (que ex dis
iunctiva, copulativa facta sit) antecedens tollitur,
ut quod sequitur perimatur: hoc modo. Non et
prudens est, et ineptus non est: non est autem
prudens: est ergo ineptus. Ita septem hi
conditionales modi. tres ex propositione perficiuntur
quam conditionalem proprie appellamus: duo ex
disiunctiva: et duo copulativa ex nega
tiva, in qua copula sit et disiunctione versa.

Hinc patet sextum ac septimum modum
in quadam, non in omni materia syllogismos esse:
quare syllogismos ergo potius quosdam,
quam simpliciter appellaverim. Simpliciter
enim syllogismum dicimus: qui ea structura
est, ut si ea que precedunt vera sint: con
clusionis necessaria colligatur consecutio: quod tamen predi
catoriis, quam aliis ferme omnibus conditionalium mo
dis inesse videmus: nam tertiummodi concedat quis
non esse simpliciter ~~simpliciter~~ syllogismum. Atque
et hi duo posteriores non ex omni vera copulativa:
sed ex ea solum que ex disiunctiva vera conversa sit:
necessaria habet consecutionem. Hec enim vera est.
non et homo est, et animal non est (In omnibus n.
contrariis ac repugnantibus que simul eidem inesse
non possunt) huiusmodi copulativa veritatem con
tinet). At septimus ex ea modus confirmari non
potest. non enim sequitur, si homo non [redacted] sit
animal quod [redacted] esse. Item hec vera est, non et lux
est, et dies [redacted] est. Lucem enim esse, et
non esse diem, simul fateri quis potest. At
sextus ex ea modus confirmari non potest. neque
enim fit, si lux est: diem non esse. Quare si
simpliciter is syllogismus est, qui ea structu
ra constat, ut semper ex veris vera colligat:
ideoque sextus ac septimus modus non faciat:
quosdam eos et non simpliciter syllogismos
esse necesse est). Utuntur vero tamen philosophi quam ora
tores, non minus his omnibus syllogismis, qui
rei: quam ius que propositionis gratia consequitur.
Nunquam enim erubescunt, si res patitur, re
potius quam propositionem diligenter sequi: ut pro Mi
lone Cicero. Nisi vidisset absolvi eum qui
fatetur, non dedisset vobis tam salutarem in
iudicando literam (Ab affirmatione enim enim non
precedit, sed annexi: non predit) Item cum vis
pressius. Si hic illi fecit insidias, non sit
impune. si ille huic tum nos scelere solvamur.
In altero enim si quod precedit affirmes, consequens
primo modo confirmatur: In altero si antecedens tollis
tolles et consequens: quod non comprobas sed rem in
sequitur. Quamobrem danda est opera diligenter,

naturā / vim ac ordinē rerum nosse: (qd ex arta topicorum ac exquisita doctrina pollicetur) :· dein syllogisticē compositionis vires nō ignorarē: nā is michi solū possitam digna conscribet. Qui hec neglexerit: eius scripta tamquam flosculi celeriter decident :- Verū de perfectis syllogismis satis :-

¶ Verum disiunctive plurium repugnantium / et copulative · affirmative et negative forme / que subnectuntur notande sunt :-

¶ Forme disiunctive :-

Aut a est / aut b est:
- Atqui a est: — nō igitur b est
- b autem est: — nō igitur a est
- atqui a nō est: b igitur est
- b autem nō est: igitur est a

A nō est / aut b nō est:
- Atqui a nō est: est igitur b
- atqui b nō est: est igitur a
- a autem est: — b igitur nō est
- b autem est: — nō igitur est a

A est / aut b nō est:
- Atqui a est: — igitur et b
- b autem nō est: nec igitur a
- atqui a nō est: igitur nec b
- b autem est: — igitur et a est

A nō est / aut b est:
- A autem nō est: igitur nec b
- b autem est: — igitur et a
- atqui a est: — nō est igitur b
- b autem nō est: est igitur a

¶ Forme copulative negative :-

Nō a est / et b est:
- Atqui est a: — nō igitur est b
- atqui est b: — nō igitur a

Nō a nō est / et b nō est:
- Sed a nō est: [b igitur est]
- Sed b nō est: — a igitur est

Nō a est / et b nō est:
- Atqui est a: — b igitur est
- Sed nō est b: — nec igitur a

Nō a nō est / et b est:
- Sed a nō est: [b igitur nō est]
- atqui est [b] — igitur et a

¶ Forme copulative affirmative :-

Et a est / et b est:
- Igitur a est
- igitur b est

Nec a est / nec b est:
- A igitur nō est
- b igitur nō est

A est / et b nō est:
- A igitur est
- b igitur nō est

A nō est / et b est:
- A igitur nō est
- b igitur est

¶ Pro disiunctiva / et copulativa negativis [tiua]: regule quattuor :-

·1· Si ponis antecedens: tollis adiunctum
·2· Si ponis adiunctum: tollis antecedens
·3· Si tollis antecedens: ponis adiunctum
·4· Si tollis adiunctum: ponis antecedens :-

¶ Pro copulativa affirmativa / regula una :-

Copulativa affirmativa / et antecedens et disiunctum [adiunctum] ponit :-

Nunc de imperfecto syllogismo dicamus :-

Simplex conclusio est / que unius propositionis [continuatione] necessaria [illatione] consecutione conficitur simpliciter: hoc pacto / Eo ipso tempore quo rhome istud a me factum dicis / ego trans mare fui: nō ergo feci / nec potui quidem facere. Composite quidem hoc modo / Contentus tu virtute (cum sis homo): virtutis igitur contentus: Quamvis rei a iunioribus (qui de dialectica scripserunt) multa dantur precepta: quorum cognitio et difficilis est et parum utilis. Illud longe necessarium ad dicendum / locorum vim omnem [cognitione] inventionemque percipere: quod nō rhetoricē solum construitur / dialecticam armat: verum ad ceteras facultates cum ornamentum quantum copiam afferrē solet: nec solum enthymematum facile reddet: sed omnium syllogismorum ~~[...]~~ radices / et quasi principia fundit aperitque. Que ob res maxima sit diligentia / topica est a maioribus nostris tradita celebrata. et perfecto

q credit abs locorum .i. topici artificii co
gnitione rerum copiose facile invenire: is
(cum neque per se certa sit hec res intellige
quat / neque tam maiores tam latinos quam
grecos audiat) quasi demens contenat.
(Infra): Omnes quia loci vim ad syllogis
mos medium querit: enthymemata sunt.
Non enim est aliud perfecti: aliud imperfecti
syllogismi medium. (Glosa marginalis:)
Exempli gratia. Hic est perfectus syllogismus /
Quicumque non deserit amicum in adversis / est
verus amicus: hic non deserit amicum in
adversis: ergo hic est verus amicus: Iste hoc
est enthymema. Hic non deserit amicum:
in adversis: ergo hic est verus amicus: In u
troque est idem medium: puta non deserere
amicum in adversis. Finis glose.). Quod cum
ita sit: rerum tamen ipsarum vel perspicuitas vel trita
consuetudo facit, ut conclusione potius simplici
quam perfecto syllogismo utendum sit. Nam sicut
in re parum cognita ratiocinationem oportet ab
solutius. sic in re aperta / propositionum altera
fastidium parit: Sed cum tribus constet ra
tiocinatio propositionibus (conclusionem enim etiam propositionem
voco). enthymema duabus: dubitare
poteris quod ex premissis conclusionem potius enthy
mematis inferre solemus. Que res ut
tibi certa ratione comprehensa non sinat huc
et illuc tuum spiritum fluctuare: medium termi
num maiori et minori compara. Nam si eque
liter antecedens vel consequens ad utrumque videtur ex
tremum (quod posse fieri concedemus / quibus ra
ro): equaliter ex alterutro infertur conclusio:
Si locorum vi considerata / certius aut verius
extremorum alterum antecedit vel consequitur: certi
or aut verisimilior ex premittenda / Quod
in dicendo qui non observat: non ignorantie

solum: sed tarditatis etiam crimine accusandus.
Illud apprime tenendum. simpliciter conclusionis
(si necessaria debet uti consecutione) conclusionis op
positum precedenti repugnare: si verisimiliter
consequatur: connecti posse / Ut mater est: et
filium non diligit / Hec enim connecti possunt: necessaria
ista non est consecutio / Mater est: ergo filium dili
git. Ad hec enim simplicius conclusionis consequens /
aliquis consequenter ante sit / et eius similiter genus ali
quod antecedit: quod primo omnium antecessit / necessaria conse
cutione ad ultimum genus procedet: quod est in omni
bus fieri observamus: hoc pacto / Si ridet homo
est. si homo est / animal est. et si animal est / substantia
est (et assumendo): Atqui ridet: ergo substantia est.
Postea tenendum oportere est / oratores maxime
in dicendo solere / cum ratione aliqua quippiam velint com
probare / unicam propositionem dicere: auditoribus
ceteram relinquere. Habet enim plerumque bre
vitas quando ad res adapta est / maio
res nervos (vires) et splendida: quod incidit explici
ta oratio: ut in epistola ad plancum (libro decimo) / Senatus
tibi non amicior est: quam tota civitas.
Mirabiliter enim populus romanus universus
et omnium generum ordinumque consensus ad libera
dam rempublicam conspiravit. Que res etsi
plurimum moveat: parum tamen accommoda
ta / subtilius hec perscrutanti videbitur: nisi
ad syllogismum (cuius viribus nititur) abso
lutius reducatur. Plurimum enim afferre
ad probandum tam senatum quam tota civitate a
micissima esse plancio primo impetu vi
debitur sola: examinata languescit ac
labitur. Quare vires sue per syllogismum
perspiciantur hoc pacto / Omnes qui ad ~~repub.~~
liberandam rempublicam mirabiliter conspi
rat / vehementer amat ~~illum~~ eum qui repub.

liberare et vult et pt: ß ppls romanꝯ
vniūsꝯ et oim gnz ordinūqz ꝯsensꝯ
ad liberādā rep. mirabilit̄ ꝯspira
uit: ppls g° romanꝯ vniūsꝯ et oim
gnm ordinūqz ꝯsensꝯ vehementer
amāt eū q rep. libāre et vult et pt:
ß vtqz tibi insty: tibi g° tā senatꝯ qj
tota ciuitas est amicissima. Ita vna
pro: syllogismi vnꝯ et simplicī gtōis
vires habet: Qua ex re vides qnta
ignorātia illi sūt inuoluti q putat in
oratoibꝯ ac maxīe in Cicerone vboꝝ
ēē copiā nō sententiaꝝ: nā nec qd
dicat nec cur dicat nec quō itelli
gat. vborūqz sola venustatē ꝯsidēnt:
dānare audent que nō itelligunt:
nec mirū: cū pleriqz eoꝝ q hac dicēdi
copiā ꝯsitent, qqz docēdo Ciceronis
libros apire conant, id ita ēē ꝯcredūt.
Verū tu hos ignorātes ꝯtēne: rc.

Nunc de diffōe ac diuisione: co
uenit pauca dicāꝯ. Nā ita se
hnt: vt altera alteꝯ egere videatur.
Nec enī nisi q recta distributiōe vsꝯ
est diffinire se unqz itelliget: nec
vnqz recte distribuē poteris nisi qd sit
qd distribuēdū ē ꝯscripseris:

Diffinitio est coarcte in se atqz ꝯplicate
rei: breuis atqz absoluta explicatio:
Diffinitionū qtuor gnā: Sbale Descri
bens p Partitione p Diuisioēz: nā
q plura faciūt ea ꝯnectūt q aut ad
hec facile reducunt: aut leuiora sūt qj
vt diffinitioēs appellari possint: Suba
lis diffinitio est oro q id qd diffinitū qd sit
explicat: breuit et absolute ꝯplectitur:
P partitioēz diffinitio est oro q
p enumeratione ptiū: breuit et absolute
aliqd totū ondit: Per diuisionē diffi
tio est oro q speciꝝ distictōe breui ac
absoluta genꝯ aliqd ondit: Glo
marginal: Aduerte q 2m mebꝝ sꝫ diffinitio
describēs vicio ꝯpressiōis omittit. Vt
tn sit ł sili mō describi. Descriptio ē oro
q p ea q cū re ꝯiūct accntia: breuiter
et absolute aliqd maifestat. (Est at
itelligentia hꝯ: boetii in topicis):

Diuisio: alicꝯ in ptes suas distribu
tio: Eiꝯ duo sūt gnā: Vnū qd p se re
aliquā distribuit: Alteꝝ qd p accns p
ficit: Porro rursū tres sūt spēs. Gnis
in spēs (q ppe d. diuisio). vt aīal hoc
rōle, illud irrōle (Donas eas forme speciꝝ
nōie ꝯplectimꝯ): Totꝯ in ptes (quā p
titione ppe possumꝯ nuncupare): vt domꝯ
in fūdamentū, in parietes, tectū: Vocꝯ
in significatiōes (que distinctio appellat):
vt canis ł piscis ł terrestre aīal ł sydꝯ:
Postiois inde tres sūt modi. Quosdam
(que subiciūt) p accntia ptimur (que
sbi in accntia diuisio dicit): vt hoim
alii pii, alii ipii: Quo accntia p sbas
(quā accntis in sbā noiamꝯ): vt oim
q expetunt alia in corpe, et alia in aīa
sita sūt: Extremꝯ accntis est in accntia
distributio: vt cādida oia ł dura sūt
velut lapides albissimi: ł liquentia vt
nix lac. Hec accntis in accntia diuisio
sola in alterutꝝ sepāt: vt eoꝝ q dura
sūt qdā alba sūt vt lapis parius qdā nigra
vt ethebithꝯ. Et rursꝯ eoꝝ q nigra sūt
alia dura sūt vt hebenꝯ: alia liquentia
vt pix: His ita dictis coit: illud in
cipiēdū videt ¶ Diuisionē gnis et

ea q̄ ꝑ actus est in opposita se fiet. ¶ Et
cū oppositōis spēs quatuor sint: cōtraria cō
modissime oīm adhibetur: contradictoria etiā
et q̄ ꝑ priuatione et habitu dicūt̄ nō ee
abutenda: q̄ vo relatiue opponūt̄ sibi re
ꝑ se diuidatur nullū hn̄t locū: si ꝑ actus
nō oīo negligenda. Dicim⁹ enī hoīes
alios dñari: alios seruire). ¶ Et oēm
diuisione (ea excepta q̄ vocē in signi
ficatiōes distribuit): nil oportet plus mi
nus que gñre: ¶ ¶ Excerpta ex libro
boetii de diuisioibus: ca° nono De diuisiōe
vocis in significatiōes:

Fit vocis diuisio trib⁹ modis: ¶ Di
uidit̄ enī in significatiōes: vt equiuoca l' ambigua.
Plures enī res signat vnū nomē: vt ca
nis. Plures rursus vna oro: vt cū dico
grecos vicisse ~~romanos~~ troianos: ¶ A
lio aut̄ mō scđm modū. Hec enī nō
plura significat: s; multis modis: vt
cū dicim⁹ infinitū vna rē [illegible] qdem
significat: cu⁹ t̄minus inueniri nō possit:
Sed hec dicim⁹ aut scđz mensurā: aut
scđm multitudinez: aut scđz spēm. Scđm
mensurā: vt ē infinitū ee mundū: Magni
tudinez enī dicim⁹ infinitā scđm multitudinem:
vt est infinita ee corpor̄ diuisione. Infini
ta nanq; diuisione multitudie significam⁹:
Rursus ꝑ spēm: vt infinitas dicim⁹ figuras
Infinite nanq; sunt spēs figurarū: Dicim⁹
etiā aliqd infinitū scđm tps: vt infinitū di
cim⁹ mundū: cu⁹ t̄minus ꝑ tps inueniri nō pos
sit: Eode q̄z mō infinitū dicim⁹ deū: cui⁹
supne vite terminus scđm tps inueniri nō
possit. Hec vox igit̄ nō plura signat scđz
se. s; multitudie de singulis ꝑdicat: vna

tn̄ ipa significat: ¶ Ali⁹ vo mod⁹
est scđm t̄minatione. Quotiēs enī
sine deꝑminatiōe dicit̄ vox vlla: facit in
intellectu dubitatiōez: vt est homo. H̄.
enī vox mixta significat. Nulla enī
diffinitiōe conclusa audientis intelligentia
multis rapit̄ fluctib⁹ errorib⁹q; tra
ducit̄. Quid enī q̄s auditor intelligat:
vbi id qd dicens loqt̄ nulla deꝑminatione
concludit̄: Nisi enī q̄s ita diffiniat di
cens oīs hō ambulat aut certe qdā homo
ambulat et huc noīe (si ita contigat) de
signet: intellectus audientis qd rōnabilit̄
intelligat nō habet: Sut et alie deꝑmina
tiones. vt si q̄s dicat da michi: qd dare
debeat null⁹ intelligit: nisi intellect⁹
et certa rō deꝑminatiōis addat̄. Vel si q̄s
dicat. veni ad me: quo veniat l' qn̄ nisi
deꝑminatiōe nō cognoscit̄. (: Est aut̄ oē
qd ambiguū dubitabile: nō tn̄ oē dubita
bile ambiguū. Hec enī q̄ dicta sūt dubita
bilia qdē sūt: nō tn̄ ambigua. In ambi
guis enī vterq; auditor rōnabilit̄ se
intellexisse arbitrat̄: vt cū q̄s dicat Au
dio grecos vicisse troianos: vnus p̄t intel
ligere q̄ greci troianos vicerūt: alius q̄
troiani grecos: et vterq; hec dicentis
ipi⁹ sermōib⁹ rōnabilit̄ intelliget: Cū at̄
dico. da michi: qd dare debeat null⁹ ex
ipis sermōib⁹ rōnabilit̄ auditor intelligit.
Qd ego enī nō dixi: ille pocius suspica
bit̄ q̄ aliq̄ rōe id qd a me prolatū nō
est: ꝑspicacit̄ videat.): Tot igit̄ modis
cū vocis diuisio fiat. aut ꝑ significa
tias aut ꝑ modū significationū aut ꝑ
deꝑminatiōez: in his q̄ scđm significatia